

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ

KVĚTEN 2004 *** ROČNÍK V.*** ČÍSLO 5

Citát inspirující:

Kdo umí psát aforismy, nemusí svůj talent rozměňovat v próze.

Karl Kraus

TICHO PO PĚŠINĚ

Ticho po pěšině
zvalo do ráje
Máj vyvěsil prapory
třešňových květů



Položil jsem tě
na koberec pampelišek
Život v singuláru
ztratil smysl

Václav Franc

KONEČNĚ JARO

Až vyjde květnové číslo literárního časopisu KOBRA, bude jaro v plném květu a příroda v rozpuku. Člověk zase bude říkat: „Konečně jaro. Máj je lásky čas ...“, ale možná si každý z nás bude představovat jinou situaci. Nevím, proč se člověk k lásce upíná s vervou a nadšením zejména v květnu, neboť podle mého soudu pokud nemiluje (nemám na mysli jen sex) po celý rok, v máji už těžko něco dožene. Tím chci říci, že partnerství, kamarádství, přátelství, lásku i mateřský jazyk musíme pěstovat a kultivovat po celý rok, abychom se z výsledků naší péle mohli radovat každý den.

Nechci hovořit o vztazích mezi lidmi, i když podle čínského zvěrokruhu je letošní rok rokem opice, rokem mezilidských vztahů. Jak jsem poznala na vlastní kůži, ty narušené se zaručeně vyhročí, ale nové se narodí. I to patří ke koloběhu lidské existence.

Je pozitivní, když se mohou i vztahy k lidem nahradit novými, ale smutné je, když něco zmizí definitivně a bez náhrady. Jak už jsem předeslala v jedné své elektronické zdravici, bylo zveřejněno, že v Homérově době prý bylo na světě 12 tisíc jazyků, v Kristově době 10 tisíc, ale vlivem globalizace zmizí každých deset až čtrnáct dní jeden jazyk navždy. Vědci odhadují, že do konce století jich vymře celá polovina z dnešních 6500. Zanikne nejen jazyk, ale i jedinečná a neopakovatelná kultura a dědictví předků. Obávám se, že globalizaci bude skutečně vyhovovat jeden jediný globální národ, vykořeněný a zbavený jakékoli tradice a kultury, neboť monopol na lidi bude asi tím pravým ořechovým, co světovému kapitálu bude vyhovovat.

Jestliže láska k mateřskému jazyku nebude zakořeněna v našem nitru, pokud nebudeme sami od sebe rozvíjet náš jedinečný jazyk a pečovat o něj, nebudeme udržovat tradice a opatrovat kulturní dědictví našich předků, žádný zákon o jejich ochraně nám nepomůže a my jako národ skončíme v propadlišti další zmizelé kultury. Škoda, že se nedožijí doby, kdy nastane druhé obrození, ne české, ale světové, kdy každý vykořeněný národ, zbavený historie, kultury a svého jazyka nastoupí cestu hledání své národní identity.

Jestli je oko do srdce okno, pak si dovolím přidat myšlenku dramatika Josefa Topola, který říká, že jazyk je odrazem duše. Osobně si myslím, že nejen jazyk, ale každé umění a lidské konání vůbec jsou odrazem duševního rozpoložení. Oči a verbální projev, literární, výtvarná a hudební díla považují za cesty do našeho nitra, kterými necháváme lidem nahlédnout pod slupku, bezpečně chránící naše já.

A pokud se ptáte, co dělám pro rozvoj kultury svého jazyka, odpovídám: „Snažím se nepráskat floskulemi, prázdnými výrazy, ale pěkně česky nebo

moravsky vyjádřit svoje myšlenky, občas je svěřit papíru, abych mohla zanechat svůj vlastní pohled na sled společenských událostí a osobních zážitků z každodenního života. Momentálně se těším na první máj a na pusu od manžela pod rozkvetlou třešní, až uslyším: "Jsi nejlepší ženská mého života." A to bude zase o důvod více rozvíjet jazyk, kterému rozumím a v němž slova lásky mi znějí nejmileji.

Přeji vám příjemný zbytek jara JANOVA

P.S. Jak se zdá, Brňané jako první pochopili vážnost celé situace a začali s veřejným šířením svého hantecu, pomocí reklamní kampaně na pivo Starobrnno. I zvolala Libuna: „Vidím Špilas vysoké, jeho pivo špicové.“

JIČÍNSKÉ POETICKÉ JARO



Městská knihovna v Jičíně a Literární spolek LIS si Vás dovolují pozvat na setkání literárních spolků a klubů Čech, Moravy a Slovenska

JIČÍNSKÉ POETICKÉ JARO,

koná se ve dnech 21. až 23. května 2004. V pátek večer bude v knihovně přátelské setkání a tvůrčí diskuse. Oficiální zahájení : sobota 22.května 9:30 hodin v Městské knihovně v Jičíně, následuje představení literárních klubů a tvůrčí dílna. Ve 13 hodin odchod od Městské knihovny na zajímavá místa Jičína, kde budou probíhat recitace přítomných autorů . Na závěr bude přátelské posezení s přípitkem na česko – slovenské přátelství. Poetické jaro se koná pod záštitou místostarosty Jičína Mgr. Richarda Koníře. Akci podpořil Královéhradecký kraj a Městský úřad Jičín.

Květnové číslo KOBRY vychází právě před konáním této akce, takže dovolu,te, abych na následujících dvou stranách provedl malé historické představení hostitelského spolku pro všechny účastníky setkání, které tímto v Jičíně srdečně vítám!

Václav



LIS SE PŘEDSTAVUJE

Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně vznikl 24. dubna 1990 a za 14 let své činnosti jím prošly téměř čtyři desítky regionálních básníků, prozaiků a autorů nejrůznějších literárních směrů.

Literární spolek (dříve literární kroužek) při MěK Jičín vznikl z iniciativy knihovny. Cíle nového sdružení byly tyto: setkávání se známými autory, besedy s nimi, posuzování tvorby členů spolku renomovanými autory, čtení vlastních prací a vzájemné hodnocení, publikování vlastní tvorby – spolupráce s regionálním tiskem a rozhlasem, pořádání besed o tvůrčím psaní, získávání informací o literárních soutěžích a účast na nich.

V období zrodu šlo o hledání forem a snahu seznámit veřejnost s tvorbou amatérských autorů, tvůrce podporovat v jejich psaní a hledat možnosti zlepšení jejich tvorby. Důležité také bylo podchytit nové zájemce.

První akcí byla beseda se spisovatelkou Marií Kubátovou (16. 5. 1990), následovala beseda s šéfredaktorem nakladatelství Kruh dr. Janem Dvořákem (23. 5. 1990). Na podzimních schůzkách se již základna stabilizovala.

Během let spolek organizoval řadu autorských čtení, v rámci schůzek neformálně besedoval se známými literáty i osobnostmi naší kultury (např. Ivan Klíma, Lenka Procházková, Eda Kriseová, Josef Hiršal, Jiří Žáček, Tereza Boučková, atd.).

Členové spolku vydali pět almanachů, a to Pod Valdickou branou (1992), Kroky a klopýtání (1994), Mýma očima (1997), Deset let (2000) a Striptýz duše (2001). Kromě toho v edici Profily vyšlo několik sbírek poezie a kratších próz v nákladu kolem padesáti kusů. Spolek vydává svůj interní časopis KOBRA (Kulturní občasník regionálních autorů) a ČAJ (Časopis autorů Jičínska).

Jičínští autoři se účastní nejrůznějších literárních soutěží po celé republice a získali řadu ocenění. Historický úspěch se podařil na literární soutěži Varnsdorf 1998, kde tři členové kroužku získali ocenění. Naši členové spolupracují a přispívají do regionálního tisku a těm úspěšnějším vycházejí povídky a básně příležitostně v různých časopisech. Někteří autoři vydali svá díla vlastním nákladem, spolupodíleli se na nejrůznějších sbornících.

V rámci podzimního festivalu Jičín – město pohádky vystupují „pohádkáři spolku“ s vyprávěním svých pohádek dětem u zámecké

kašny, i z tohoto počínu vyšly v malém nákladu sbírečky Pohádky od kašny a Pohádky u kašny 2.

Spolek žije nejen vlastní tvorbou, kterou si navzájem lektorujeme a hodnotíme, ale pořádáme výjezdní zasedání (např. ve Všeni) nebo tzv. smelovací akce u ohně.

Veřejnost v regionu nás již vzala na vědomí, daří se nám navazovat spolupráci s obdobnými sdruženími mimo náš okres. Od konce roku 2003 máme i vlastní internetové stránky (www.kobra.zde.cz) a další informace o nás najdete na stránkách Městské knihovny v Jičíně (<http://knihovna.jicin.cz>).

Na podzim 2003 se uskutečnila cesta tří členů LIS na Slovensko – za kolegy z tamních literárních klubů. Tato cesta, kromě jiného, byla podnětem k rozhodnutí o uspořádání česko-slovenského setkání literárních klubů. V současné době se pravidelně scházíme, uvažujeme o dalších možnostech publikování a připravujeme právě toto setkání na druhou polovinu května.

(Václav)



Na schůzce
28.dubna
2004
spolek
přemýšlí
nad plánem
Jičína, kde
se budou
odehrávat
jednotlivá

autorská čtení . Plánek je dílem hořického „barda“ Petra Veselého (klečí první vpravo). Dále zprava Pavel Zeman, Václav Franc, Bohumír Procházka, Martin Žantovský, Josef Jindra, Pavel Herbrych a Eva Jebavá. Na snímku bohužel chybí „fotografka“ Jana Benešová.

Ladislav MŇAČKO – NĚKDO MĚ CHCE ZABÍT

Možná symbolicky jsem v měsíci, kdy přijedou slovenští přátelé, sáhnul po knize slovenského autora. Ladislav Mňačko již nežije (zemřel v roce 1994), ale v Čechách je stále známý především díky zfilmovanému románu Smrt si říká Engelchen či filosofickým příběhem vztahu člověka k moci Jak chutná moc. Kniha, kterou vám představím, Někdo mě chce zabít, je vlastně podobně laděným příběhem, je to také filosofický rozbor člověka, jak těžké je zabít a jaké pohnutky k tomu jednu lidskou bytost vedou.

Hlavní hrdina románu, úspěšný muž ve vyšším postavení, se začíná strachovat o svoji pozici, pronásleduje jej smích v telefonu, výjevy na zahradě a celá řada indicií, vedoucích k přesvědčení, že jej někdo chce zabít. Jenže kdo? Hrdina hledá ve svém okolí a zjišťuje, že vlastně každý má důvod jej nenávidět nebo se ho prostě zbavit. Do podezření přijde i manželka, jejich vztah vyústí v rozvod. Z úspěšného muže se stává podezíravá bytost, hledající záchranu u lékaře – psychiatra. Po problémech v obchodní společnosti, v jejímž stojí čele, přichází o místo a řešení vidí v útěku na malý ostrůvek. Závěr románu vyústí v nečekané rozuzlení, kdy si hlavní hrdina pokládá otázku: Buď já nebo oni! A začíná jednat.

Mňačko je důsledný v rozborech a soudech, ale především se v románu zamýšlí nad řadou problémů, které přináší současná společnost. Například je to otázka umění, cituji : ... *Všechno je možné, všechno je vítané, všechno je dovoleno, všechno co je „jiné“, co je „nové“, co aspoň na chvílku zažene nudu a pocit nesmyslnosti! Na vernisážích chodí lidé kolem prázdných ránu a jsou celí bez sebe nadšením, ach, konečně malíř, který namaloval nic. Nahá pianistka, to je úspěch!*

A pokud si přečtete další pasáž z Mňačkovy knihy, divíte se, že nebyla napsána nedávno v souvislosti s teroristickými útoky, ale již před více než desetiletím: ... *zločin se stává stále účinnějším prostředkem v politickém boji extrémistických hnutí. Pumové atentáty, únosy letadel, odstřelování politických odpůrců, únos prominentních osobností, vražda, vydírání, vzkvétající obchod se zbraněmi a drogami, sociální teror, loupež, podvod – tohle všechno, co je z klasických dob kriminalistiky známo jako asociální zločiny, se dnes používá v politickém boji o moc. Už neexistuje žádné tabu, všechno se smí ve jménu idejí, ve jménu moci a dokonce i ve jménu pokroku, míru a svobody. Jak potom taková svoboda vypadá ve skutečnosti, když se ve velkých městech těch nejsvobodnějších zemí na světě musí bát žena vyjít večer na ulici ... půjde-li to takhle dál, budeme se pokaždé, když budeme muset vyjít ven, plížit ve stínu až po zuby ozbrojeni a budeme střílet a házet granáty nebo bomby na všechno, co se před námi pohne? Kdo vystřelí první, ten přežije.*

Mňačkův román rozhodně stojí za přečtení a trochu přemýšlení. Václav

LITERÁRNÍ VÝROČÍ – IRMA GEISSLOVÁ

Irma Geisslová, spisovatelka a básnička spjatá s Jičínem, není příliš mnoho známá v literárních kruzích, a tak dovoluji, abych ji v dnešním čísle Kobry připomněl, neboť právě koncem května si připomeneme 90. výročí jejího úmrtí (zemřela v Jičíně 27. května 1914 těsně před počátkem 1. světové války). Vzpomínám ji také proto, že právě tato autorka byla znovu objevena až v závěru 20. století, především díky profesorce Janě Hofmanové, zakládající členice našeho literárního kroužku. A právě z díla paní profesorky, která náhle zemřela na konci dubna před dvěma roky (2002) ve věku 65 let, budu dnes citovat. Jen pro připomenutí Jana Hofmanová získala za práci Literárně historický průvodce městem Jičínem (píše zde o Geisslové) v literárně vědní kategorii Šrámkovy Sobotky v roce 1988 1. cenu a za práci Irma Geisslová – básničky objevené naší dobou na téže soutěži v roce 1995 2. cenu.

„ ... do ulice Havlíčkovy, najdeme zde na domě č. 174 pamětní desku z tmavě šedozeleného syenitu od K. Stuchlíka s nápisem: „Samota mne mrazí odvěká, volám, hledám srdce člověka.“ Immortelly. V tomto domě zemřela 27.5. 1914 Irma Geisslová, spisovatelka a básnička jičínská, r. 1855 – 1944. Učila lásce k vlasti, k přírodě, k člověku.

Tuto už téměř zapomenutou současnici Nerudovy básnické generace jsme si připomněli až zase r. 1978, kdy byl vydán výbor z jejich veršů Zraněný pták.

Otec I. Geisslové byl absolventem jičínského gymnázia a pracoval v pešti jako železniční úředník. Zde se 6.7. 1855 Irma narodila. Do Jičína přišla r. 1884 s otcem, který se sem uchýlil na penzi. V r. 1885 se nastěhovala do domu č. 174 v dnešní Havlíčkově ulici a žila zde až do smrti 1914.

Psala verše a povídky do pražských časopisů a do jičínského listu Krakonoš. R. 1879 jí vyšla první básnická sbírka Immortelly, z níž je použit i citát pro její pamětní desku, zasazenou k 80. výročí jejího narození v r. 1935. Pod vlivem poezie Krásnohorské a Nerudy píše básnické sbírky z 80. let: Výběr lyriky (1882), Z Podkrkonoší (1887) s motivy z Jičína a okolí, z Prachovských skal ... Byla za ni poctěna cenou Svatoboru. Jsou zde lehce nadýchané verše, připomínající Nerudovy Prosté motivy (básně Pod kaštany), básně plné citlivých a žensky jemných postřehů, jinde přívalem slov brání čtenáři vcítit se do zážitků dojaté autorčiny duše (Vstup do Prachovských skal). Sbírkou uzavírá již zmiňované, nepříliš zdařilé drama Valdštýn v Jičíně. Geisslová psala i povídky – Lid na železnici, Inženýr Racek, Divoké

koření aj., divadelní hry – kromě dramatu o Valdštejnovi hru Nápadníci, psala pro děti.

Její práce byly často tištěny v Americe. V Chicagu bylo pojmenováno sdružení českých žen „Sborem I.Geisslové“. Jeho zásluhou byl postaven na jejím hrobě na jičínském hřbitově žulový, leštěný, prostý pomník.

Její zaujetí krásou krajiny kolem města, které si Geisslová zvolila pro druhou polovinu svého života, proniká do většiny jejich děl básnických i prozaických, jako např. v povídce Lilie a růže – kde vyjadřuje zároveň i víru ve šťastný život zdejšího lidu v budoucnosti: „ ... Sestupuje z hory Tábor, hleděl k čtyřem stranám světovým, a všady bylo soustředěno tolik nádherných půvabů přírodních, tolik dojemného kouzla domácího kraje, že lehko pochopil, jak stane se ta krása, až přijde čas, vychovatelkou okolního lidu: i zašeptal nad ním bezděky: „Ty budeš šťasten ...“

R.1933 – byla ulice při řece Cidlině na Novém městě v Jičíně nazvána nábřežím I.Geisslové.“ (citace z práce Jany Hofmanové)

Profesorka Hofmanová uveřejnila krátkou ukázkou ze své práce o Irmě Geisslové také v našem třetím sborníku Mýma očima (1997), kde jsou přímo krátké ukázky z básní věnovaných Jičínu (např. Čeřovce nebo poustevníkovi u Lodžie), a tak si dovoluji zde alespoň kratičkou ukázkou věnovanou odcitovat:

POUSTEVNÍK

„Pěnkava z lip korun tika
v jarní vnaď,
že prý mají poustevníka
v Libosadě.

Má tam džbán a bochník chleba,
Kos tam zpívá
Chleba nosit není třeba, neubývá.

Milenci tam chodívají ku zpovědi,
Že v něm skoro otce mají,
Dobře vědí ...“

V závěru potom Jana Hofmanová cituje názory literárních kritiků povětšinou ze 70.let 20.století. Myslím si, že nejlépe vystihuje nový pohled na ve své době zneuznanou básničku citace z časopisu Naše rodina č. 6/1971, kterou napsal I. Slavík : Nezaznamenaná hvězda české poezie:

„Rozhodně je to první moderní česká básnička a ve své lumírovské generaci hvězda první velikosti, a ne epigonská odnož až někde daleko za sládkem, Vrchlickým, Zeyerem, natož Krásnohorskou ...“

Doufám, že jsem alespoň tímto krátkým článkem připomněl osobnost Imry Geisslerové a zároveň bych chtěl poděkovat paní Janě Hofmanové, že nám, kromě jejich ostatních literárně – kulturních aktivit, zanechala vzpomínku na významnou básničku přelomu 19. a 20.století. Víím, že ona by tuto vzpomínku zpracovala mnohem fundovaněji, ale chci věřit, že jí moje vzpomínka tam nahoře potěší.

Václav

VÍTE, ŽE ...

- báseň Josefa Jindry Říkej lásku byla uveřejněna v Jičinském čtvrtletníku (duben 2004),

- v úterý 11. května se konalo v Turnově autorské čtení Josefa Jindry, na kterém představil svoji novou sbírku Bělení prádla.

Václav

Z DOŠLÝCH E-MAILŮ – ČASOPIS POETIKON

Dobrý den,

ráda bych tímto způsobem upozornila na internetový časopis **Poietikon**, který se zabývá literaturou, poezií obzvláště. Ovšem oproti většině literárních webů se jedná o „občasník“ určený pro skutečné milovníky literárních bonbónků. Redakce časopisu velmi pečlivě vybírá autory a příspěvky, o čemž se můžete sami přesvědčit.

Poietikon vítá všechny autory s poetickými i prozaickými dílky, ovšem vybírá si jen "tvorbu vybraného vkusu", tudíž dostat se na jeho stránky by mělo být pro autora opravdu ctí. Časopis je určen především těm, kteří se nechtějí „přehrabovat“ ve změní literárních děl klasických literárních webů hledající něco opravdu povznášejícího. Zde se to nabízí samo, v jednoduché a nezkažené formě, nerušené kritikami či reklamou. V případě vašeho zájmu uvádím tedy ještě odkaz: <http://www.volny.cz/poietikon> .

S pozdravem Veronika (veronika@bleworld.cz)

NAŠE MATKY

Milan Ciler

Nevím, zda vaše matky dělaly obdobné věci jako ta moje, ale věřím, že mnozí v situacích, o kterých chci vyprávět, najdou alespoň částečný odraz reality jejich dětství. To, co jsem jako kluk z duše nenáviděl, byla matčina posedlost mojí čistotou. Jakmile jsme opustili byt a vyšli na ulici, vrhla na mne znepokojující a pátravý pohled, který vyjadřoval naprosto zřejmou obavu, zda jí neudělám nějakou ostudu. Trvalo mi pár let, než jsem pochopil, že do mé osoby zcela podvědomě promítá své vnitřní pocity strachu, aby si lidé při pohledu na mne nemysleli, že je nějaká špindíra. Stejnou identifikaci prožívala i v případě našeho domova, kam vpouštěla návštěvy jen občas a teprve v okamžiku, kdy předtím minimálně 24 hodin důkladně smýčila, pulírovala a stírala prach, jakoby měl přijet papežský nuncius nebo prezident republiky, zatímco dorazili jen příbuzní z vesnice Tátenice v Orlických horách, kterým se v jejich venkovském stavení promenádovaly slepice po kuchyni a na starém kanapí před televizí vyspával linající hlídací pes Bojar, který si to místo zamíloval, protože se tam alespoň občas něco dělo, na rozdíl od udusaného kousku půdy před jeho boudou.

Dalo jí vždycky hodně práce přesvědčit bodrého strýčka Vojtu, aby se zouval v chodbě a nechodil jí v zablácené obuvi až do obýváku na pečlivě vyluxovaný koberec.

"To je štráchů kvůli škrpálům, ale tož dobře, děvčico," řekl nakonec, "a s funěním se začal zouvat.

"Fajku si tu snad zapálit možu, ne?" řekl smířlivě a než stačila cokoliv namítnout, už báňal pod vousy, usedaje na kůži vyčalouněný gauč, kam se zlehýnka snášel i jemný popílek.

Snad v každém městě jsou ulice během dne plné lidí směřujících do práce, obchodů nebo za zábavou. My většinou chodívali nakupovat. Když jsem se choval vzorně, vzala mne někdy do cukrárny na ovocný pohár se šlehačkou a griliášem, který jsem miloval. Když jsem nedal pozor a na mé tváři ulpělo pár kapek šlehačky nebo mi v koutcích úst zůstala čokoláda, jakmile jsme vyšli ven, okamžitě vyndala z kapsy kapesník, na který zlehka plivla a začala mi s ním drhnout z obličejů veškerou nečistotu. Nejhorší to bylo, jestliže kapesník už byl částečně posmrkaný a trochu ztvrdlý. Přišlo mi to nesmírně ponižující, takže jsem se vždycky vztekal a úporně bránil, což matka vyřešila pohlavkem, který mě ihned vrátil do reality. Pak mě urychleně čapla za ruku a v chvatu táhla pryč od místa činu, aby jí snad - probůh - někdo nenařkl z týrání dětí.

Ani setkání s kamarádkou nebylo nic skvělého pro malého kluka, který toužil být na hřišti a čekat do míče nebo se prohánět v lese a hrát s ostatními na indiány a vojáky.

Než se obě ženy dostaly k něčemu podstatnému, stihla mně mámina kamarádka několikrát z těsné blízkosti očichat, přičemž neustále překvapeně opakovala: "Helemese, ty jsi ale vyrostl. Jejda, z tebe už je kus chlapa."

Prostě plácala hlouposti. Zasáhnout jsem musel v okamžiku, kdy mě již třikrát štípla do baculaté tváře vydávajíc při tom nesouvislý zvuk podobající se nejspíš citoslovcí ňu, ňu, ňu. Když se její ruka s jahodově nalakovanými nehty opět blížila k mému obličejí, neváhal jsem ani minutu a kousl ji do ukazováčku. Vykvikla bolestí a zároveň překvapením, jak je možné, že takový slušný chlapeček provedl tetě tak hroznou věc.

"Měl by ses omluvit," zaslechl jsem strohý hlas své matky.

"Ale ona mě vyprovokovala," snažil jsem se hájit.

Marně. Nakonec jsem ze sebe vykotal cosi jako omluvu a my se oklikou přes park vraceli domů. Matka mě tam vlekla pokaždé, aby si uklidnila podrážděné nervy. Schválně zpomalila krok, když zahlédla, jak si na pískovišti plácají bábovičky malá děvčátka v doprovodu svých štěbetajících maminek a posteskla si, proč nemohla mít taky takovou milou holčičku, která by byla jistě mnohem poslušnější než já.

Trochu mě to zamrzelo a snažil jsem se pak chvíli sekat dobrotu, ale nikdy mi to dlouho nevydrželo. A tak jsem se každou chvílí vytrhl z její dlaně, abych sebral z chodníku kamínek nebo klacík, představuje si, že je to vhodná zbraň na zpupné a nepoddajné Komanče, jimiž jsme tehdy s kamarádem Sehnoutkou hluboce pohrdali, byvše silně ovlivněni četbou mayovek

Když moje matka neměla to štěstí, aby porodila holčičku, snažila se občas kompenzovat svůj mindrák tím, že mne oblékala dívčí šaty a česala jako panenku. Bylo to k zbláznění a vydržel jsem to jen proto, že mi ji bylo opravdu líto, neboť musela kvůli mým klukovinám řešit spoustu nepříjemných situací.

Například jsme chodili k sousedu Pavelkovi krást třešně. Bylo to tak jednoduché. Stačilo přeskočit plot, vylézt po kmeni do koruny stromu a pak se jen krmit, dokud nebylo bříško plné. Asi pětkrát nás načapal. Hrozně u toho nadával a stěžoval si na nás rodičům, takže jsme mu přísahali ukrutnou pomstu. Slavnou přísahu, která nás zavazovala, že budeme Pavelkovi škodit a plenit jeho zahradu, jsme uzavřeli všichni čtyři. Tedy Dalibor Sehnoutka, Tonda Šťastný, já a Milan Láník, jehož oblíbenou zábavou bylo chytit se madel posledního vagónu nákladního vlaku, který musel zastavit na semaforu, kde svítila červená, než mu z nádraží povolili vjezd na některou z volných kolejí. Věděli jsme přesně v kolik hodin po trati vedoucí pod naším domem jezdívají vlaky ze směru od Semil a Železného Brodu, takže se stačilo schovat do zarostlého příkopu, kterým vedly dráty na ovládání návěstidel, aby nás nezahlédl strojvůdce. Pak jen zbývalo chytit se za držadlo, stoupnout na ocelovou stupačku a představovat si, že jsme na divokém západě. Jednou jsme to pěkně přepískli a vlak nás odvezl až do Loukova, což bylo asi dvě stanice za Turnovem ve směru na Mladou Boleslav, kde se nakládalo dřevo. Cíli vystrašení jsme seskákali z vagónu a přemýšleli, jak se dostat domů. Dalibor

začal mírně natahovat, ale Tonda ho rychle okřikl, aby toho nechal, že se tak stejně nic nevyřeší. Protože jsme měli strach zkusit počkat na nějaký jiný, který by jel v opačném směru, rozhodli jsme se vrátit zpátky po silnici. Bylo to asi deset kilometrů a celé jsme to museli ujít pěšky po asfaltce, protože nám nikdo z okolo projíždějících řidičů nezastavil a taky proto, že jsme se báli zatelefonovat domů a vysvětlovat, co se nám opravdu stalo.

Pavelka si každý rok pálil slivovici. Pěstoval si proto na své rozlehlé zahradě spoustu švestek, které mu pravidelně rodily, takže si jich každý podzim mohl dovolit nasbírat několik sudů, z nichž po vykvašení pálil svoji samohonku. Chtěli jsme, aby draze zaplatil za příkoří, které nám způsobil svým žalováním, protože řemeny našich otců pak většinou měly dost práce s našimi zadky. Nápad, který dostal Tonda Šťastný byl originální a hlavně účinný, protože ten rok si Pavelka musel nechat zajít chuť. Na jeho zahradu jsme se vydávali ve chvílích, kdy jsme měli stoprocentní jistotu, že zmizel do hospody na pivo nebo šel někam pryč. Jakmile byl vzduch čistý, vylezli jsme na jeho švestkové stromy a ještě zelené plody kus od kusu nakousávali, aby mu co nejdřív shnily nebo pukly a byly k ničemu.

Nebylo to vůbec nic chutného, ale pomsta byla nakonec sladká.

K smrti jsem neměl rád angíny. Nejen, že jsem si nemohl hrát venku, ale navíc jsem musel brát hořké pilulky, po nichž jsem se potil a chtělo se mi spát. Když se mi ulevilo, šel jsem většinou v doprovodu matky na kontrolu k lékařce. Samozřejmě byla zvědavá, zda její "mazlíček" už není nemocný a může opět ven, protože jsem o to škemral tím víc, čím rychleji se mi opět dorůžova zbarvovaly tváře.

Doktorka Švábenická mě zpravidla nechala vypláznout jazyk a říct ááá, pak se mi dívala do krku, prohmatala uzliny na krku a nakonec si mne poslechla stetoskopem.

"Zdá se, že je všechno na nejlepší cestě," uzavřela spokojeně, "takže ještě doberte penicilin a příští pondělí přijdete na sedimentaci, abychom měli úplnou jistotu."

Příznávám, že mne to vyděsilo. Brát pilulky - dobře, srkat rybí tuk - dobře, pít horký bylinkový čaj - ano, ale nechat si brát krev mě naplňovalo hrůzou. Většinou jsem přitom omdlel nebo zažíval nesmírně nepříjemný pocit. Není proto divu, že jsem se všemožně snažil přesvědčit matku, abych na sedimentaci nemusel. Byla neoblomná a pouze suše konstatovala, že si nepřeje žádné problémy. A tak jsem se připravil jako správný zálesák. Do kapsy u kalhot jsem zastrčil rybičku s pocitem, že zadarmo svou krev nedám. Velkou i malou injekční stříkačku jsem naplnil vodou a schoval je do kapsy u bundy. Dále jsem se vyzbrojil gumičkami od zavařovaček, kterými jsem hodlal střílet po všem, co by mne chtělo zbavit byť jen jediné kapičky. Měl jsem i pár špendlíků na píchnutí, aby věděly, jak moc to bolí.

Čím víc jsme se přibližovali ordinaci Mudr. Švábenické, tím intenzivněji jsem pociťoval vzrušení a nervozitu. V čekárně byl houf rodičů s dětmi. Ve chvíli příchodu se každý nový zapsal do připraveného sešitu, který čas od času sestra vzala dovnitř, aby si opsala pár jmen pacientů v čekárně, které postupně volala dovnitř. My jsme se však neregistrovali, protože sedimentace nebyla považována za vyšetření a prováděla ji sestra nezávisle na lékařce přímo v sesterně, kde se v pořadačích nacházely i naše zdravotní karty. Ještě předtím, než jsme vešli dovnitř, zastrčil jsem si nepozorovaně stříkačky s vodou pod svetr. Sestra se na mě mile usmála, domnívající se, že vše bude mít hladký průběh. Pak mě poprosila, abych si vyhrnul rukáv, několikrát zprudka zapumpoval předloktím a sedl si na otočnou židli u okna. Mezitím mi podala gumové obinadlo, které jsem si měl ovinout okolo ruky, aby mi ještě víc vystoupila žíla. V tu chvíli jsem zpanikařil a zahájil útok. Když se otočila, aby si nasadila novou jehlu na injekční stříkačku, trefil jsem ji ze zadu gumičkou ze zavařovačky. Překvapením nahlas vyjekla a sáhla si na bolavé místo na zadku, které jí asi dost páliło.

"No to snad není možný." řekla našťvaně a pomalu se blížila s jehlou. Matka nevěděla, zda se má začít omlouvat nebo mi rovnou vlepít pár facek, kterým jsem stejně neušel, podobně jako sestřička s modře namalovanými očními stíny neunikla prudké dávce vody z mojí stříkačky. Protože absolutně nečekala tak mocný odpor, instinktivně si zakryla obličej, takže jí z ruky vypadla stříkačka s jehlou, která se v nastalém zmatku zakutálela někam pod starou lavici. "Pomóóoc," začala hulákat, takže se ve dveřích okamžitě objevila doktorka Švábenická.

"Co je to tu za spoušť? Okamžitě to tady uklid'te." snažila se ovládnout silou své přirozené autority celou situaci, kterou zjevně nechápala. Měl jsem štěstí, protože i moje matka byla na chvíli ochromená pohledem na to, co se jí před očima odehrává.

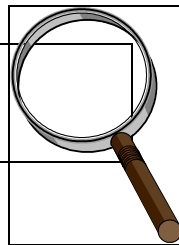
Mezitím jsem se stihl prosmyknout okolo oslepené sestry, kterou jsem píchł špendlíkem, což ještě víc vystupňovalo její momentální hysterii. Doktorce Švábenické jsem postříkal jen límec bílého pláště, protože mne náhle ze zadu uchopila matka, která si náhle uvědomila svoji rodičovskou zodpovědnost za všechno, co provádím. Doktorka jí přispěchala na pomoc, ale bodnutí mým špendlíkem ji na minutku ochromilo v její aktivitě.

"Promiňte, prosím, promiňte, prosím, promiňte," opakovala jako v omámení matka, pronásledující mne po ordinaci. Věděl jsem, že vzdorovat už dlouho nedokážu, a tak jsem začal křičet, aby si vedle v čekárně uvědomili, jak hrozně příkoří prožívám.

"Nejlepší bude, když teď se svým synem odejdete!" vykřikla dopálená doktorka a zprudka otevřela dveře, kde z lavic překvapeně povstávali zvědaví lidé. Matka škubnutím strhla z věšáku svůj zimní kabát, moji bundu a vlekla mne ven na chodník, kde mi nařezala, kolik se do mně vešlo, naprosto rezignující na svoji dobrou pověst ... Mám ji opravdu rád...

LIS POD LUPOU aneb SEDM PÁDNÝCH (či pádových) OTÁZEK

Tentokrát s:
Josefem JINDROU



1) Jaký jsi byl v dětství čtenář a co jsi četl?

V dětství jsem byl čtenář velice náruživý. Když mi doma naši večerní čtení kvůli očím zakazovali, chodil jsem číst na náměstí pod veřejné osvětlení. četl jsem vše, co mi přišlo pod ruku, ale dlouhé romány jsem příliš nemiloval. To mi zůstalo do dneška. Rád jsem pochopitelně měl dobrodružnou tematiku.

2) Kdy jsi poprvé zkusil napsat báseň či text a co to bylo?

To byly různé rýmovačky. Cílené pokusy s milostnou poezií přišly až s vývojem romantických žláz na gymnáziu v Jičíně.

3) Jaké byly první literární úspěchy?

Spíš úspěchy literatury než literární úspěchy. Spočívaly třeba v puse za básničku.

4) Čeho bys chtěl v literatuře dosáhnout?

Já už asi nic. Hledám jen jakési vyrovnání přetlaku.

5) Máš jako čtenář a autor svoje literární vzory?

Mám rád řadu konkrétních autorů poezie i prózy, ale vzor bych nejráději neměl žádný. Nejlepší je být sám sebou, což se mi ovšem vždycky nedaří. Když po sobě čtu, často se ptám, zda se to k někomu z mé knihovny nehodí.

6) V kterou denní či roční dobu nejvíc píšeš a máš při psaní nějaký obvyklý rituál?

Denní ani roční doba není rozhodující. nejlepší je skutečně, když se mihne múza. přinucením to jde špatně a je to znát. Mám zlozvyk, že při psaní něco jím, nějakou drobnou dobrůtku. Ještě že píšu málo, byl bych jinak tlustý jako koule.



7) Představ si, že budeš jmenován ministrem kultury. Co bys udělal jako svůj první krok?

Snažil bych se z toho hororového snu rychle probudit.

Josef Jindra – ze sbírky Bělení prádla

SKLÍČKA

Ráno mě světlem zabolí
ta škvíra mezi víčky
Hlásí se den
a vrací odhodlání
znovu se belhat o holi
za barevnými sklíčky
s bezbarvým střípkem v dlani

Hlásí se den
možná bude jiný
Zlatá rybka v potrhané síti
Opřít se o hůl
a odříkat přání
Dál cesta vede po niti
bezbarvé střípky na ní

SKEPSE

Kárované pumpky
slaměný klobouk
lakýrky v lesku ausláku
Červená vesta
košile s proužky
žlutý motýlek u krku
Postavo směšná
odvátý dýme
havanských doutníků
přežilý rýme –
ze stránek dlažba
za zády módních butiků
Zase jen verše
které zas nikým
nebudou přečteny
smutné jak láska
muže bez ženy

BĚLENÍ PRÁDLA

Vrávoravou chodbou
noc skřípe ve veřejích
Pološkleb lítacích dveří
s matným očima čísel a slov
lepkavá madla a chromé židle
drží se stěn
na cestě sem-ven-sem-ven
vozičky sýčků a sov
k prezenci prostřeno
půlnoční hostino
vdovců a vdov
A ráno
z videa nám zase pustí sen
že letní slunce
už dávno září nad obzorem
a my jsme zaspali
Poběžíme bosí
košíky prádla
rozložíme u Haltýře
pošťouráme žáby u dna
pozdravíme raka pod kamenem
k prostěradlům přiložíme
unavené hlavy
a ozonová kropička
v hřejivé modré šmolce
odplaví zadfelou čern

KRŮPĚJE

Báseň je chůze po ostří slov
červená krůpěj krve je rým
kolik je kroků tolik je strof
oběti krůpějím bolestivým

MALÁ SOUTĚŽ **aneb** **POZNÁTE ROMÁN PODLE PRVNÍ VĚTY?**

Kdesi jsem četl, že pro úspěšnost románu je nejdůležitější již její první věta, a tak jsem si pro Vás tentokrát připravil takovou malou soutěž, ve které si můžete ověřit svoje znalosti z naší i zahraniční literatury. Nabídnu Vám dvanáct úvodních ukázek ze známých románů a sami si můžete ověřit, jak jste na tom (výsledky na straně 27 dnešní Kobry).

A pro začátek, v první ukázce, něco velmi lehkého. Pak už to bude těžší, ale napovím Vám, že se jedná o půl tuctu českých a půl tuctu světových autorů (jedenáct mužů a jednu ženu):

- 1) „Tak nám zabili Ferdinanda,“ řekla posluhovačka panu ..., který opustiv před léty vojenskou službu, když byl definitivně prohlášen vojenskou lékařskou komisí za blba, živil se prodejem psů, ošklivých nečistokrevných oblud, kterým padělal rodokmeny.
- 2) Ležíme devět kilometrů za frontou. Včera nás vystřídali: teď máme žaludek plný bílých fazolí s hovězím masem a jsme syti a spokojeni. Každý jsme dokonce dostali vrchovatý ešus na večer, kromě toho pobíráme dvojnásobné přiděly salámu a chleba – a to bodne.
- 3) Ta paní mohla mít šedesát, pětadesát let. Díval jsem se na ni, když jsem ležel na lehátku proti bazénu v tělocvičném klubu umístěném v nejvyšším poschodí moderní budovy, odkud je vidět velkými okny celou Paříž.
- 4) V říjnu 1922, kolem páté hodiny odpolední, na hlavním ... náměstí, stíněném krásnými kaštanými a uprostřed ozdobeném nádhernou lipou, zasazenou prý roku 1518 na oslavu příjezdu kněžny Anny z Hejskova a na Hejskově do těchto končin, dva muži chodili bok po boku pomalým krokem oněch venkovských lidí, kteří jako by vždycky měli na všechno dost a dost času.
- 5) Ach ten krásný čas , když jsem se vdala, opustila naši vesnici a odešla do Říma!
- 6) Snažší je uvěřit v početí panny, nežli s tvým úsměvem počítat smět.
- 7) Byl jasný, studený dubnový den a hodiny odbíjely třináctou. Winston Smith, s bradou přitisknutou k hrudi, aby neunikl protivnému větru, rychle proklouzl skleněnými dveřmi věžáku na

- Sídlišti vítězství, ne však dost rychle, aby zabránil zviřenému písku a prachu vniknout dovnitř.
- 8) Kvido se měl podle Zitiných předpokladů narodit v prvním srpnovém týdnu roku devatenáct set šedesát dva v porodnici v Podolí.
 - 9) V těch dobách bylo téměř nemožné najít na Manhattanu laciný byt, takže jsem se musel nastěhovat do Brooklynu. To bylo roku 1947 a jedním z příjemných rysů toho léta, na něž se tak živě pamatují, bylo ovzduší, slunečné a mírné, prosycené vůní květin a působící dojmem, jako by ty dny uvízly v zdánlivě věčném jarním počasí.
 - 10) Narodil jsem se první neděli v září roku jeden tisíc devět set dvacet osm právě ve chvíli, kdy se dole na hřišti kopal pokutový kop v rozhodujícím mači o postup do první bé třídy. F.C. Slezská Ostrava hostila tehdy na svém hřišti S.C. Moravskou Ostravu.
 - 11) Kromě toho, že se jehněčí peče na česneku a že se dáma nikdy nedrbe na hlavě a neplivá na podlahu, vštěpovala maminka mým sestřám i mně, že svatosvatou povinností ženy je dbát a pečovat, aby její manžel byl spokojený ve své práci a ve svém povolání.
 - 12) Do školy chodím každý den kolem jednopatrového domu, na kterém je štít s nápisem Bejval Antonín.

Tak co? Jak jste dopadli? A někdy příště si můžeme podobnou soutěž zopakovat třeba s poezií.

Václav

LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

2. ročník soutěže o Cenu Zdeny Salivarové a Josefa Škvoreckého

Ivo Železný, nakladatelství a vydavatelství, spol. s r. o. vyhlašuje již druhý ročník literární soutěže o Cenu Zdeny Salivarové a Josefa Škvoreckého. Cena se udílí autorovi za nejlepší humoristický román nebo sbírku humoristických povídek. Svě práce libovolného rozsahu v žánru Humor zasílejte na adresu: Ivo Železný, nakladatelství a vydavatelství, spol. s r. o., U Libeňského pivovaru 2015/10, 180 00 Praha 8. Soutěž je anonymní a autor si zvolí heslo, pod kterým svou práci do soutěže přihlásí a tímto heslem označí svůj příspěvek. Blíže podmínky soutěže na www.iz.cz.

V. ročník literární soutěže Týnišťský literární Parnas

KC-divadlo Týniště nad Orlicí, DDM Sluníčko Týniště nad Orlicí, DS Jirásek – skupina Temno Týniště nad Orlicí, Kulturní komise při MěÚ a starosta města Týniště nad Orlicí, vyhlašují v rámci Týnišťského divadelního podzimu V.ročník literární soutěže Týnišťský literární Parnas Kategorie: A)Próza a poezie autorů věkového rozmezí 15-18 let, B)Próza a poezie autorů věkového rozmezí 19-25 let, C)Próza a poezie autorů nad 25 let, D)Zvláštní kategorie pro autory od 15 let – CENA STAROSTY MĚSTA na téma „Radost ze života-- život v radosti“. Autory prosíme o zaslání maximálně 3 ještě nikde nepublikovaných a do žádné soutěže nezaslaných prací v 5 kopiích, strojopisných nebo na počítači. Práce nepodepisujte, pouze sešijte a očísľujte jednotlivé stránky každé práce a k nim do obálky vložte lístek se jménem (hůlkovým písmem), datem narození a písmenem dané kategorie + ofrankovanou obálku s Vaší adresou, abychom Vám mohli zaslat pozvánky na seminář a vyhlášení výsledků. Práce zasílejte nejdéle do 31. července 2004. Práce zasílejte na adresu: Jitka Březková, Na Střezině 345, 500 03 Hradec Králové Dne 6.11.2004 (sobota) se v malém sále KC-divadle Týniště nad Orlicí od 9.00 do 13.00 hod. uskuteční slavnostní vyhlášení výsledků spojené se seminářem s autory a čtením vítězných děl. Další podrobnosti na <http://parnas.zde.cz> nebo na internetové adrese: parnas@tiscali.cz .

Literární deštník 2004

Redakce literárního měsíčníku Plž (Plzeňský literární život) vyhlašuje II.ročník soutěže Literární deštník. Soutěž není omezena věkem ani místem bydliště autorů. Lze zaslat původní, dosud nepublikované práce libovolného žánru, avšak výhradně “literární kapky”, čili miniatury o max. rozsahu 1 strany A4, psané na počítači (Word, automatizovaný formát, velikost písma 12, řádkování 1,5), v jednom vyhotovení. Autor uvede jméno a příjmení, rok a místo narození, kontaktní adresu vč. telefonu a e-mailu a souhlas s uveřejněním díla v Plži. Uzávěrka je 8. června 2004 (na Medarda). Adresa: Plž, Knihovna města Plzně, B. Smetany 13, 305 94 Plzeň, tel.: 377 201 426, e-mail: horakova@kmp.plzen-city.cz (Mgr. Jana Horáková). Práce je možné doručit osobně, zaslat pozemskou poštou nebo elektronicky. Texty bude hodnotit porota ve stejném složení jako loni, tj. Dr. Vladimír Novotný, Ladislav Smoček a Helena Šlesingerová. Slavnostní vyhlášení výsledků se uskuteční v rámci Týdne veřejných knihoven v říjnu 2004 v Polanově síni Knihovny města Plzně. Cenou pro vítěze bude “literární” deštník Uzávěrka: 08.06.2004

4. ročník soutěže MK Čelákovice

Městská knihovna Čelákovice vyhlašuje 4. ročník literární soutěže na volné téma Soutěžní kategorie: poezie próza (povídka, pohádka, divadelní hra...) publicistika (reportáž, fejeton, črta...) Zúčastnit se může každý, věk soutěžících není limitován. Autoři příspěvků uvedou jméno, příjmení, bydliště a rok narození. Rozsah prací: nejvíce 10 stran. Na podzim roku 2004 uspořádá knihovna v rámci Týdne knihoven slavnostní vyhodnocení soutěže. Uzávěrka 31. května 2004 (psané strojopisem, na disketě, nebo e-mailem). Práce přineste nebo pošlete do Městské knihovny Čelákovice, 250 88, Na Hrádku 1092, nebo na e-mail: mestska@knihovna.celakovice.cz. - Veškeré informace k soutěži získáte na tel. 326991515. Soutěžní příspěvky zasílejte na: Městská knihovna Čelákovice, 250 88, Na Hrádku 1092

Literární cena Vladimíra Vokolka 2004

Město Děčín a Městská knihovna Děčín vyhlašují VIII. ročník soutěže Literární cena Vladimíra Vokolka. Cílem soutěže je objevovat nové básnické talenty a připomenout děčínského básníka a esejistu.

Osmý ročník soutěže je zaměřen na poezii a je určen mladým lidem, kteří trvale žijí v České republice. Pořadatelé rozdělili soutěžící do tří věkových kategorií: 15 až 18 let, 19 až 24 let a 25 až 35 let včetně. Příspěvky o max. rozsahu 10 stran strojopisu A4 ve třech vyhotoveních pošlete na adresu: Městská knihovna Děčín, ředitel Mgr. Ladislav Zoubek, Raisova 3, 406 55 Děčín IV, tel.: 412 530 728, 412 530 976, e-mail: reditel@dcknihovna.cz, www.dcknihovna.cz. Obálku označte heslem "LCVV 2004". Soutěž je anonymní, práce nepodepisujte, na zvláštní list papíru uveďte jméno a příjmení, datum narození, adresu trvalého bydliště, školu či zaměstnání. Dále připište souhlas se zařazením Vašich osobních údajů do databáze soutěžících a s případným zveřejněním soutěžního textu. Bez těchto údajů nemohou být příspěvky do soutěže přijaty. Autor, který již 2x za sebou získal jedno z prvních tří ocenění v minulých ročnících LCVV, nebude opětovně zařazen mezi vítěze. Uzávěrka je 25. května 2004.

(Václav podle www.neraweb.cz , kde můžete najít další soutěže a podrobnosti k jednotlivým soutěžím)

Renáta Šťastná

Když jsem ho nosila v bříšku, slíbila jsem si, že až už nebude a já budu moct celou tu dobu těhotenství zhodnotit, napíšu o tom. Nejen pro sebe, ale taky pro ostatní maminky a tatínky (i když my tatínka nemáme), a pro babičky a dědečky a tetičky...

Byla jsem asi ve třetím měsíci, když mi kamarádka darovala knížku od Lucie Snopkové, která se jmenuje "V zajetí zázraku aneb Tajný deník šťastné otrokyně „. Říkala mi, ať si ji buď přečtu hned a nebo až po porodu, abych se tolik nebála ... Copak o to, já mám, jak s oblibou říkám, pro strach naděláno. Takže jsem se do toho pustila a moc se mi to líbilo. Myslím, že i kdybych ji četla těsně před porodem, asi by mě to nevylekalo. Je tam řeč o tom, jak ta maminka prožívala svůj porod a jak to přicházelo pomalu a pomalu a jak to bolelo... No, abych pravdu řekla, po tom všem, co jsem o tom slyšela a četla, jsem došla k přesvědčení, že stejně jako není člověk a člověk, není ani porod a porod. Zkrátka stejně jako jsme každý individualita a naprostý originál, je to tak i s porody. A nakonec se vším .A já měla porod... Ale zatím jsem přece těhotná.

Celkově vzato, já jsem si to těhotenství fakt užívala. No vážně. Neměla jsem těhotenské ranní nevolnosti, neměla jsem žádné bolení, prostě nic. Koncem ledna jsem zjistila, že teda asi jsem. Pan doktor ještě nevěděl a tak mně poslal na ultrazvuk. 14. února. Hezký Valentýnský dárek. Jsem. Tak a teď se hezky začneme starat o to co bude, jak bude... V květnu mě nechali doma, protože se jim nezdálo jak pracuje moje srdíčko. Nakonec jsem byla i ráda. Neměla jsem ani strach , že bych neměla doma co dělat. Doslova ze dne na den se ze mě stala hospodyňka. Takže naši když přišli z roboty , měli uvařeno a upečeno , jim se to líbilo a mě taky. Bylo krásný jaro. Potom přišlo i krásný léto. Těšila jsem se jak si to s bříškem užiju. A taky jo. Je sice pravda, že mi docela rychle vyrostlo a já najednou zjistila , že se fakt do ničeho nevejdu , ale to se vyřešilo a takže mě ani tenhle problém netrápil.

9.ROČNÍK FESTIVALU MUZIKA PAKA

Občanské sdružení Open Art Nová Paka ve spolupráci s muzeem, kulturním střediskem, knihovnou, kinem a čajovnou Šen-Nung za podpory Ministerstva kultury ČR, Města nová paka, Krajského úřadu Hradec Králové a Nadace Život umělce uvádí uvádí IX. ročník festivalu Muzika Paka.

Předběžný program:

pátek 28. května

16.00 Kresby a sochy : Studenti Střední průmyslové školy kamenické Hořice: Simona Ducháčková, Jan Pecháček, Tomáš Bark, Jindřich Beneš.

KNIHOVNA

16.30 Vojetěch Jirásko : "Orbit piktus" MALÝ SÁL MKS

17.30 Shaolin soccer (film) + skupina "Nábytek" - Kung fuj NOVOPACKÉ SKLEPY, cena: 30,-- Kč

9.30 Marian Varga : Hudba od Dunaje VELKÝ SÁL MKS, cena: 100,-- Kč

21.30 Kristýna Liška Boková : Švagrová? Pojďte si hrát! (Liška v pohybu - obraz I.) PŘED KLENOTNICÍ

22.00 Koncert : Cémur Šámur (ČR) a Hadry z těla (ČR) MALÝ SÁL MKS, cena: 80,-- Kč

01.00 Performance : "Paliči" firetribe (Žonglující oheň) DVŮR MKS

01.00 DJ R-Bosch (ČR) : noční ragga + latin vizez! MALÝ SÁL MKS

sobota 29. května

09.00 E Pericoloso Sporgersi (Rusko - Francie) :: Veselá kopa na veselou notu NÁMĚSTÍ

10.00 Martin Stejskal : obrazy (uvádí Eva Švankmajerová) + hudba: Evergreen Dixiland Band SUCHARDŮV DŮM

11.00 Kristýna Liška Boková : Tetel (Liška se tetelí - obraz II.) VELKÝ SÁL MKS, cena: 50,-- Kč

12.00 Pepa Klíč : Větrná kronika a jiné hořké kapky JÍROVY SADY - park

13.00 Vernisáž výstavy indonéského výtvarníka Aliana Sunarta ČAJOVNA

13.30 Volod'ja Maslokov : novodobij Vysockij snad již v Pace NOVOPACKÉ SKLEPY, cena: 50,-- Kč

15.00 Irena a Vojtěch Havlovi : Hudba a pohyblivé obrázky z Indie KINO, cena: 40,-- Kč

16.00 Divadlo Husa na provázku :: Bohumil Hrabal: Taneční hodiny pro starší a pokročilé VELKÝ SÁL MKS, cena: 100,-- Kč

18.00 DV 8 : Enter Achilles - Mužné hry KINO, cena: 40,-- Kč

19.00 Božena Správcová : Pozdrav mlhaři NOVOPACKÉ SKLEPY

19.30 Václav Koubek : Harmonika a kapela - Písně a pábení VELKÝ SÁL MKS, cena: 200,-- Kč

- - Zuzana Lapčíková - Emil Viklický VELKÝ SÁL MKS, cena: - -

- - - "Paliči" Hrátky s ohněm :: performance PŘED KLENOTNICÍ
- - Kampec Dolores (HU) VELKÝ SÁL MKS, cena: - -
- - Gothart (ČR) : RAKIJA 'n' ROLL Show VELKÝ SÁL MKS, cena: - -, info: WEB

neděle 30. května

09.00 Animované filmy pro děti : Cesta do fantazie (Jap) - Japonská Alenka v říši divů KINO

11.00 Vlastislav Matoušek : tibetské mísy v klášteře KLÁŠTER, cena: 40,- Kč

výstavy a doprovodné akce :

Fotografie z Nového Zélandu : Ondřej Šlahař KINO

Kovářské umění : pan Borovička KLENOTNICE

Kateřina Jirásková : objekty AREÁL FESTIVALU

Pat a Mat : performance AREÁL FESTIVALU, info: WEB

Tehching Hsieh : Jednorocní performance - video NOVOPACKÉ SKLEPY

Vedle festivalové nabídky je možno zhlédnout expozici drahých kamenů, podkrkonošského spiritismu a expozici novopackého muzea, které vám napoví kde jste se ocitli! Muzika Paka bude také dobrou příležitostí pro výměnu a prodej starších knih, vinylů a CD - neváhej tedy dovést je s sebou a rozložit je kdekoliv, kde by mohly upoutat případné zájemce. Vnímejte pozorně, co se kolem Vás děje a nechte zaznít třeba svůj saxofon, manifest, didjiridoó, buben či báseň. (podle <http://muzikapaka.open-art.cz> Václav)

ZAUJALO MĚ

V literární příloze Práva SALON mě ve čtvrtek 6.května zaujal rozhovor s irskou spisovatelkou **Ednou O'Brien** (1930) **Irsko změny bolí, jako když se dětem prořezávají zuby**. Doporučoval bych Vám jej k přečtení, lze se k němu dostat na internetu na stránkách <http://www.pravo.cz/salon.html> .

V úvodu dovolu, abych tuto autorku představil. Její první román Venkovské děvče (1960) byl později základem pro trilogii, jejíž druhý díl vyšel v roce 1968 česky (Děvče se zelenýma očima). Její další díla: Pohanské místo, Johnny, sotva jsem tě znala, James Joyce a poslední román V lese.

Autorka vyrůstala na irském venkově a později žila v Londýně. Její názory jsou zajímavé třeba i proto, že její prvotina byla v Irsku zakázaná pro „nevhodný“ důraz na sexualitu a kritický pohled na postavení žen v irské

společnosti. V její rodné farnosti byla dokonce kniha spálena (zkrácené z představení autorky z výše uvedeného zdroje).

Rozhovor celý stojí za přečtení, ale mě zaujaly tři roviny rozhovoru. Tak především názor, že (cituji):

„ ... údělem spisovatele je exil, pokud ne zrovna vnější, tak určitě ten vnitřní. Literatura vás neosloví a nenavede k tomu, abyste se jí věnoval proto, že jste nadaný, geniální nebo protože si spokojeně žijete. Spisovatel se ocitá v exilu přirozeně kvůli svým konfliktům, které jej nutí k psaní a z nichž vznikají příběhy. Literatura je opakem toho, co se nazývá pohodlí ...“

Edna O'Brien se vyjadřuje i k otázce vstupu Irska do Evropské unie a důsledcích na kulturu pro tuto zemi, což i nás jako nového člena může velmi zajímat (cituji):

„ Celá myšlenka sjednocení byla dosud založena především na ekonomickém rozvoji. V první fázi se mluví o penězích a o volném obchodu. Proto musíme ještě chvíli počkat, jestli nová Evropa přinese i rozvoj jazyků, literatury, hudebních stylů a prolínání, obohacování kultur ... Zatím se bojím, že takzvaná globalizace a komercializace způsobuje pravý opak ... Protože jazyk upadá, chybí soustředěnost a pozornost k literatuře, knihy se nečtou ...“

A jako třetí myšlenka celého rozhovoru je otázka rozdílné role ženy spisovatelky a muže spisovatele (cituji):

„Mohu vás ovšem ujistit, že zůstává nebetyčný rozdíl mezi rolí spisovatele a spisovatelky. Ženy musí překonat mnohem víc obtíží a být desetkrát silnější než muž, aby se jí dostalo podobného uznání za její romány ... V neposlední řadě se ženské spisovatelky ocitají v mnohem větší samotě, neboť člověk s tak osamělým povoláním potřebuje společníka, partnera, někoho, kdo jej bude podporovat a starat se o něj, aby mohl psát. Takové společnice nacházejí literáti muži mnohem snadněji.“

A tak na základě přečteného rozhovoru i já nastoluji tři otázky, na které irská spisovatelka hledala odpověď .

- 1) Musí být autor v nějakém konfliktu, aby mohl tvořit?
- 2) Co přinese vstup do EU naší zemi v oblasti kultury?
- 3) Jak je rozdílná role ženy spisovatelky oproti muži spisovateli?

V některém z dalších čísel KOBRY vaše názory rád uveřejním. Václav

TAKHLE NE

Bohumír Procházka

Néééé, proboha néé. Za co? Ale to mi snad Andula udělala schválně, že pozvala Nováčka. Tolikrát jsem jí říkal, že muzikant je dobrej, dokonce laureát čehosi, ale jen do té doby, než začne zpívat. Je mu tohle zapotřebí, k té laureátské penzi, takhle otravovat lidi? Hrát může cokoliv, ale zpívat? Cožpak Andula, ta si klidně brečí zády k němu, ale já se musím přitom ještě dívat na ty jeho nespravený laureátský zuby. Opravdu kumulace požitků... .

Čárka, tady je, vole, čárka. Psaná i mluvená. Já vím, Fando, na češtinu tys nikdy nebyl. Tys to tam měl srovnaný v obsahu, ale ne ve formě. V té své hlavě. Co já se toho naposlouchal, než jsem si taky mohl říct svý. Někdy jsi mne ani ke slovu nepustil a já si to musel říkat tomu troubovi - mně. Samotnému sám. Protože mne nikdo neposlouchal. Hluboká filozofie, to bylo naše. Ale nechápala ji ani tvoje Helena, jak nám tenkrát řekla: "Já jdu sice luxovat, ale vy běžte klidně do hospody." To si cením, žes byl chlap a šel. Jestlipak si pamatuješ před Lípou, když už byly všechny židle na stolech, my odcházeli poslední, jak jsi tenkrát rozpřáhnul ruku, až ses zamotal, a zeptal se na celou ulici, jestli vím, v čem je smysl života? Tenkrát jsem tě chytil, možná držel dýl a ty ses urval, že jsem teplouš. Možná jo, ale tenkrát to teploušský nebylo, ostatně vybral bych si hezčího. Tenkrát to byl jen projev jakéhosi spříznění dvou lumpenintelektuálů....

No tohle mi snad opravdu nemusela dělat, Stáňa. Jednak tady vůbec nemusela bejt, kdo ji sem zval? A když už kráva přišla, nojo, aby se neřeklo, tak si snad ten blbej klobouk mohla odpustit. Ale ona ví čím naštvat, tohle vždycky uměla. Jen se nepo... , stejně brečíš, jen když se někdo dívá. To ty dovedeš - dojímat se svejma vlastníma slzama, až se rozbřečíš, že to vypadá jako doopravdy.

Ale pár lidí přišlo. Možná víc, než měl ten vůl Šabaka. To je pravda, vydělával vždycky víc, aleTámhleto pěknou holku, tu snad ani neznám. Nebo že by to byla... , né, to není možný, to už jsem tak sklerotickéj, že si nepamatuju... . Ale jo, ona na mne tenkrát přestala mluvit, jak jsem jí řekl, že se jí nejkrásněji zařezávají kalhotky do zadku v celém Kostelci... .

On už zase zpívá. Musí to bejt tak ukrutně utahaný? On si kvůli těm dvěma stovkám už zase nedá pokoj a to ho jistě Andula nejmíň o stovku přeplatí. Ta když se někde může předvést... . Je mi tohle zapotřebí, ještě takhle na poslední chvíli se naštvat... ?

Naposledy. Na svůj vlastní pohřeb už mne nikdy nikdo nedostane.

NEMÁJOVÝ FEJETON (A UŽ VŮBEC NE O LÁSCE)

„Byl pozdní večer první máj, večerní máj byl lásky čas,“ chtělo by se mně citovat klasika, ale mám takový dojem, že naše sportovní národy, myslím tím Čechy a Slováky, zajímal spíš hokej. A tak, kdyby žil mistr Mácha, musel by začít asi takhle:

*„Byl pozdní večer první máj,
večerní máj byl hokeje čas,
ryk z haly k hokeji zval nás,
kde kotouče černého byl ráj.“*

A místo osvědčených zvolání: „Viléme, Hynku, Jarmilo !“ , by vzýval naše hokejové božstvo : „Ručinský, Jágře, Strako!“ či ve slovenské verzi: „Šatane, Cháro, Demitro!“

A kdybychom si po letech přečetli báseň Vítězslava Nezvala Romance hřbitovní, vůbec bychom netušili, že byla napsána původně v dušičkovém období konce října a počínajícího listopadu, neboť by zcela jistě začínala:

*„Jednou večer koncem dubna nebo v květnu,
šel jsem se svěšenou hlavou kolem pražské haly,
kolem mne se smutné rozvášněné davy hnaly,
už nikdy víc hokej, raděj flétmu!“*

Mistr Nezval by jistě reagoval na vyřazení našich hochů ve čtvrtfinále s USA na nájezdy a proklínal onu Sazka Arénu, ke které národ po řadu měsíců vzhlížel jako k božstvu, snad stejně jako když se v 19.století vybíralo na „Zlatou kapličku“. Ono to s tou stavbou nakonec nebylo tak jednoduché a kdyby žil Shakespeare, možná že by kralevici dánskému vložil do úst věty:

„Bude či nebude postavena? To je oč tu běží!“

A v reklamním bloku mezi prvním a druhým jednáním hokejové opery Nagano, by naše veřejnoprávní i soukromé televize uveřejňovaly sázkové kurzy na to, zda se vše stihne včas či nikoliv. Opocené čelo Karla Guta by nám potom prozrazovalo, že chce vidět ten nejlepší hokej s nějakým našim telefonním operátorem. Možná, že by nějaká sázková kancelář přišla dokonce s otřepaným reklamním sloganem:

Přijímáme sázky na dokončení haly Sazky!

Možná, že by i dnes nějaký následník Františka Halase po našem vyřazení napsal onen nedostižný chorál Praze a v jeho závěru by našemu zdrcenému národu řekl:

*„Hůl laminátová hůl Jágrova
se včera v noci třásla
a Vokoun helmu potěžkal*

*Jen žádné strachy Jen žádné strachy
takovou přesilovku nezahrál Kanad'an za všechny prachy
co my tu zahrajem
až přijde čas až přijde čas“*

A i když se mně trochu přičí takhle zpitvořit právě onu Halasovu báseň, které si nesmírně vážím, neboť byla vlastně národní hymnou v oněch těžkých časech přelomových let 1938 a 1939, zvolil jsem její parafrázi úmyslně, neboť, co je vlastně hokejová porážka proti tomu, co naše národy postihlo před téměř šedesáti pěti lety?

A vy, „malověrní“, nevěšte hlavy, vždyť hokej je opravdu jenom sport, i když nás dokáže vytočit, jako třeba když americký rozhodčí neodpískal evidentní faul na slovenského brankáře Lašáka a poškodil naše východní sousedy v boji o finále! Nechci utěšovat, ale věřím, že třeba už na příštím mistrovství světa opravdu přijde náš čas.

Těm, kterým hokej vůbec nic neříká, se omlouvám, že jsem je připravil o májový fejtoněk o lásce, na který se těšili, snad příště. Nakonec i láska k hokeji je láska, takže kdo ví ...

A pro ty, kteří stále ještě nepřekousli ony hokejové pohromy, tady mám zcela čerstvou a radostnou zprávu, kterou jsem zjistil při četbě knížky Jiřího Žáčka Bajky a nebajky v básni Na mistrovství světa blech (cituji):

*„Na mistrovství světa blech
Kanad'ankám došel dech,
Švédkám elán, Ruskám vodka –
zvítězily blechy z Čech!“*

Takže vidíte, přece jenom jsme v něčem nejlepší na světě, a to je radostné zjištění: „Hynku, Viléme, Jarmilo!“

Václav

90 NEJPRODÁVANĚJŠÍCH KNIH V ROCE 2003

Časopis pro knihkupce, knihovny, nakladatele a čtenáře Knižní novinky vydal ve svém dvojčísle 1-2/2004 přehled devadesáti nejprodávanějších knih v roce 2003 (svých internetových stránkách www.sckn.cz pravidelně sestavuje žebříčky na každý týden). Právě informace za rok 2003 mě zaujaly, především jsem chtěl zjistit, jak si vedli čeští autoři.

V beletrii získal palmu vítězství Michal Viewegh za román Případ nevěrné Kláry. Špatně si nevedli ani Květa Legátová (4.místo, Želary, 7.místo Jozova Hanule), Petr Šabach (5.místo Čtyři muži na vodě aneb Opilé banány). Potěšitelné je 28.místo Petry Hůlové a její prvotiny Paměť mojí babičce. Celkově jsem rád, že se prosazuje klasická literatura, i když ony vzpomínkové knihy herců (např. Helena Růžičková) si i tentokrát našly svoje zastoupení.

V naučné literatuře zvítězila kniha Allana Pease a Barbary Peasové Proč muži lžou a ženy pláčou. Na třetím místě skončila hodně diskutovaná kniha Petra Bakaláře Tabu v sociálních vědách.

Největší radost jsem měl v kategorii knih pro děti a mládež. Nic proti Harry Potterovi a J.K.Rowlingové (získala 2. a 3. Místo), ale zvítězila knížka českého autora, a to Zdeňka Svěráka Jaké je to v Čudu. Potěšila mě stála přízeň malého hrdiny i našeho dětství, krtečka (17.místo Zdeněk Miler Krtek a sněhulák). A potom zřejmě nesmrtnost takových knih jako Antoine de Saint-Exupéry Malý princ (12.místo), Fimfárum Jana Wericha (13.místo) či Děti z Bullerbynu Astrid Lingrenové (15.místo).

A jaká kniha v roce 2003 zaujala nejvíc Vás?

Václav

A tady jsou výsledky soutěže **Poznáte román podle první věty?**

(viz stran 16). Vidíte, že to nebylo nic těžkého, všechno známá česká nebo světová díla.

- 1) *Jaroslav Hašek – Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*
- 2) *Erich Maria Remarque – Na západní frontě klid*
- 3) *Milan Kundera – Nesmrtelnost*
- 4) *Gabriel Chevallier - Zvonokosy*
- 5) *Alberto Moravia - Horalka*
- 6) *Ladislav Pecháček - Amatéři (známější jako Jak svět přichází o básníky)*
- 7) *George Orwell - 1984*
- 8) *Michal Viewegh – Báječná léta pod psa*
- 9) *William Styron – Sophiina volba*
- 10) *Ota Filip - Nanebevstoupení Lojzka Lapáčka ze Slezské Ostravy*
- 11) *Betty MacDonaldová – Vejce a já*
- 12) *Karel Poláček – Bylo nás pět.*

ZAZVONIL ZVONEC A KOBRY JE KONEC



Jičín je také pohádkové město, v září zde probíhá tradiční festival, a tak jsem si na závěr dovolil použít i parafrázi tradičního konce všech příběhů pro děti i ty trochu odrostlejší, ale stále s duší dítěte.

Fotografií z loňského zářijového setkání našeho spolku v Martině (viz horní snímek – martinský klub v akci, dolní snímek - já a

vedoucí martinského klubu Taťána Sivová) se dnes KOBRA loučí. Doufám, že počasí bude jičínskému setkání přát a všichni budou z našeho města odjíždět s dobrým pocitem příjemně prožitého květnového víkendu.

Členům LISu se omlouvám, že v tomto čísle nenašli zápisy z našich schůzek, ale chtěli jsme pro naše přátele připravit spíše číslo, kde najdou nejen zajímavé informace, ale i ukázky z naší tvorby. (Zápisy budou uveřejněny v červnovém čísle). I tak vychází květnová KOBRA v rekordním rozsahu (28 stran)!

KOBRA ráda uveřejní i Vaše názory na naše setkání !

Takže „Šťastnou cestu a brzy zase na shledanou!“

Václav



KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů
Vydává Literární spolek při Městské knihovně v Jičíně jako interní tiskovinu.

Připravil : Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Ročník 5. Číslo 5. Květen 2004.

(15. května 2004)

www.kobra.zde.cz